

26-02-1987

[REDACTED]

Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Bijlagen

13.284/B/1/P

[REDACTED]

Mijnheer de Minister,

De Vaste Commissie voor Taaltoezicht (V.C.T.) heeft in haar verenigde vergadering van 4 december 1986 kennis genomen van Uw vraag om een aanvullend advies dd. 14.05.1985, evenals van de door U aan haar op 25 maart en 16 september 1986 terzake toegezonden aanvullende informatie, i.v.m. de toepassing van de bij K.B. van 18 juli 1966 samengeschakelde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (S.W.T.) in de technische controlestations van het Rijk, waarover de V.C.T. op Uw verzoek reeds op 1 december 1983 een uitgebreid principiëpsadvies had uitgebracht.

De V.C.T. heeft deze adviesvraag en aanvullende informatie aan de S.W.T. en aan haar bovenvernoemd principiëpsadvies getoetst. In haar hiernavolgend advies wordt in de linkerkolom de door haar bondig gestructureerde teksten van Uw advies vraag en brieven opgenomen, en worden in de rechterkolom per alinea de eventueel noodzakelijke wijzigingen en aanmerkingen weergegeven. Bij de verwijzingen naar haar principiëpsadvies worden de afkortingen "N" en "F" gebruikt voor "Nederlandstaligen" of "nederlandstalig(e)" en "Franstaligen" of "franstalig(e)".

Vooraleer de adviesvraag per punt te behandelen, wenst de V.C.T. enkele algemene bedenkingen te formuleren:

- 1. Overeenkomstig de huidige regeling kan iedereen zich in ongeacht welk station ter controle aanbieden voor zover hij hiertoe de aanvraag doet bij zijn controle-kantoor, eventueel de inschrijvingskaart tegen betaling in de andere taal laat heruitreiken... Men verleent eigenlijk op deze wijze een grote controlekeuze, maar ook een grotere taalfaciliteit, vooral aan anderstaligen uit de homogene taalgebieden.*

./..

- 2. U stelt dat de particulier zich moet aanpassen aan het taalregime van het kantoor en het station van zijn keuze. De V.C.T. wenst er inderdaad Uw aandacht op te vestigen dat het taalgebruik van die diensten uitsluitend afhangt van de territoriale samenstelling van hun ambtsgebied. Het al of niet aanwezig zijn van taalgemengde gemeenten in hun werkkring bepaalt overeenkomstig de S.W.T. of zulke diensten vallen onder de toepassing van artikel 33, 34 of 35 der S.W.T., welke op hun beurt vastleggen of die diensten intern en/of extern eentalig of tweetalig moeten optreden. Dat andere particulieren uit eventueel anderstalige gemeenten, welke officieel niet tot het ambtsgebied van die bepaalde dienst behoren, er zich toch ter controle mogen aanbieden, heeft geen enkel juridisch gevolg voor die dienst vermits zij officieel niet tot zijn territoriale werkkring behoren (cfr. Franstalige in postkantoor aan zee.....).

Strikt juridisch kan U het aantal verplicht meertalige diensten (kantoren én stations) slechts beperken door het aantal van die diensten te beperken, welke taalgemengde gemeenten in hun ambtsgebied hebben. Misschien bestaat er een mogelijkheid om alle taalgemengde gemeenten officieel te hergroeperen op zo'n wijze, dat zij administratief-juridisch opgenomen zouden worden in het ambtsgebied van een beperkter aantal kantoren en stations met zetel in zo'n taalgemengde gemeente, welke ipso facto meertalig moeten blijven.

Juridisch zouden de inwoners dan door die diensten in hun eigen taal blijven bediend worden, terwijl zij anderzijds ook vrij voor een eentalig station elders kunnen kiezen.... Zo een aantal voor een vrijwillige overplaatsing kiezen, verlaagt dit tevens in feite het aantal verplicht in de ene of in de andere taal te bedienen personen in de overblijvende, verplicht tweetalige diensten.

Bij de bespreking van II en III geeft de V.C.T. hierover nogmaals haar mening en advies weer n.a.v. Uw konkrete voorstellen terzake.

- 3. Bij lezing van Uw opeenvolgende voorstellen zijn er enkele tegenstrijdigheden of aanvullende nuanceringen aan het licht gekomen: de V.C.T. baseert zich voor haar eindcommentaar hoofdzakelijk op Uw laatst geformuleerde voorstellen.

Voorstellen van de heer MinisterAdvies van de V.C.T.I. Inleidend samengevat voorstel
van 14 mei 1985

I. De oproepingen voor controle worden door kantoren verstuurd, waarvan de zetel niet altijd samenvalt met die van het station.

De stations hebben enkel met de S.W.T. te maken voor wat betreft:

- 1. de geafficheerde berichten;
- 2. de mondelinge betrekkingen met de gebruikers;
- 3. de bezoekgetuigschriften (controlekaart) die hun worden afgeleverd.

De eventuele briefwisseling tussen gebruiker en organisme verloopt met het kantoor.

II. A. De normale oproepingen, die nog steeds gebeuren, geschieden volgens het voorstel van 14 mei 1985 als volgt:

II. A.1. voor de gemeenten van de eentalige gebieden, worden de oproepingen verstuurd in de taal van het gebied, vanuit kantoren in hetzelfde taalgebied of in de Brusselse agglomeratie. Deze oproepingen verzoeken de gebruiker zich aan te bieden in een eentalig station van hetzelfde taalgebied.

Een bijzonder geval: de gebruikers van Hoeilaart, Tervuren en Overijse zouden, zoals momenteel het geval is, opgeroepen worden naar een tweetalig station van de Brusselse agglomeratie. De taal van de oproeping zou gebaseerd worden op het advies van de Commissie zoals vermeld op pagina 29 F en 30 F (+ N voor N. part.)
F voor F. part.).

II. A.1 In haar advies heeft de V.C.T. uitdrukkelijk voorgesteld om de taal van de oproepingen door de kantoren te laten bepalen door de taal waarin het inschrijvingsbewijs gesteld is, vermits de eigenaar steeds kan vragen dit in een andere taal heruit te reiken (mits betaling). Hij wordt dan automatisch en verplicht overgeheveld naar een kantoor en een station dat die taal als diensttaal heeft (blz. 47 N. principiële advies, 46 F) (zie ook II.A3,7).

11.A.2. Voor de taalgrensgemeenten zouden de gebruikers à priori opgeroepen worden naar het dichtst bijzijnde station van de taalrol die overeenkomt met de taal waarin het inschrijvingsbewijs gesteld is, waarbij dit laatste zoals de Commissie voorstelt, dienst doet als "juris tantum" vermoeden.

Aangezien het station van Moeskroen gelegen is in Franstalig gebied met faciliteiten voor de Nederlandstalige minderheid zouden de inwoners van de gemeente de tweetaligheid van het station moeten kunnen blijven genieten.

We zouden dus de volgende situatie krijgen:

11.A.2. Ook hier dient men rekening te houden met de werkkringen van de kantoren om te bepalen in welke taal iedere oproeping (naar welk bepaald station) mag verzonden worden.

Voorstel tot wijziging:

"Voor de taalgrensgemeenten worden overeenkomstig de taal van het (eventueel op aanvraag gewijzigde) inschrijvingsbewijs aan de gebruikers de oproepingen toegezonden door een kantoor dat als diensttaal de taal van dat inschrijvingsbewijs moet gebruiken. Zij worden naar het dichtstbijzijnde station ontboden van het taalstelsel, overeenstemmend met de taal van het inschrijvingsbewijs.

De Franstaligen uit Ronse worden naar het station te Lessen (F) opgeroepen". (zij werden in de lijst vergeten).

Gemeenten	Taal van het inschrijvingsbewijs	Aangewezen stations	Taalrol van het station
Mesen	N	Ieper	N
Mesen	F	Moeskroen	tweet.
Komen	N	Ieper	N
Komen	F	Moeskroen	tweet.
Moeskroen	N	Moeskroen	tweet.
Moeskroen	F	Moeskroen	tweet.
Spiere-Helkijn	N	Harelbeke	N
Spiere-Helkijn	F	Moeskroen	tweet.
Ronse	N	Brakel	N
Vloesberg	F	Lessen	F
Vloesberg	N	Brakel	N
Bever	N	Halle	N
Bever	F	Braine-le-Comte	F
Herstappe	N	Heers	N
Herstappe	F	Luik	F
Voeren	N	Heers	N
Voeren	F	Verviers	F

- 11.A. 3. Voor de Brusselse randgemeenten zouden de gebruikers van Wemmel, Kraainem en Wezenbeek-Oppem opgeroepen worden naar een station van de Brusselse agglomeratie in naleving van het advies van de Commissie zoals vermeld op pagina 29 F en 30 F. De gebruikers van Drogenbos, Linkebeek en Sint-Genesius-Rode zouden allen naar Halle opgeroepen worden (deze gemeenten behoren momenteel tot de werkring van dit station) in naleving van het advies van de Commissie zoals vermeld op pagina 17 F. Voor deze laatste drie gemeenten stel ik verderop evenwel een alternatief voor.
- 11.A.3. De V.C.T. heeft reeds ingestemd met het voorstel om de gebruikers van Wemmel, Kraainem en Wezenbeek-Oppem naar een station te Brussel-Hoofdstad te laten oproepen door een Brussels kantoor. Voor Drogenbos...: zie 11.B.2.
- 11.A.4. de gebruikers van de Brussel-agglomeratie worden opgeroepen naar de stations van Brussel, in naleving van het advies van de Commissie zoals vermeld op pagina 29 F en 30 F;
- 11.A.4.....
- 11.A.5. voor de gebruikers van de gemeenten van het Duitse taalstelsel met faciliteiten voor de Franstalige minderheid of van het Franse taalstelsel met faciliteiten voor de Duitstalige minderheid, stel ik, rekening houdend met het advies van de Commissie zoals vermeld op pagina 32 F tot 38 F, het behoud voor van de situatie uiteengezet in de dienstnota, aangezien het voorstel van de Commissie op pagina 3 F punt 2 omwille van materiële redenen niet aangenomen kan worden. Om evenwel de opmerkingen op pagina 5F en 7F toe te passen, stel ik voor dat Gouvy opnieuw eentaling Frans wordt en dat de Duitstalige inwoners van Burg-Reuland naar Malmedy opgeroepen worden.
- 11.A.5. In zijn brief van mei 1985 stelde de Minister voor Gouvy terug eentaling Frans te maken; in zijn brief van 16 september 1986 bevestigt hij evenwel dat Gouvy de Duitstaligen van Burg-Reuland zal blijven ontvangen. Dit laatste stemt overeen met het oorspronkelijke V.C.T.-advies.
- Voorstel tot wijziging: "Het station te Gouvy blijft de Duitstaligen uit o.m. Burg-Reuland in hun taal bedienen". (zie ook III A.1.).

11.A.6. De aanhechting van St.-Genesius Rode, Linkebeek en Drogenbos aan stations gelegen in de Brusselse agglomeratie, tenminste wat de rechtsreeks aan de gebruikers gestuurde oproepingen betreft. (zie 11.B.2.).

11.A.6. zie 11.B.2.

11.A.7. voor de gebruikers van de taalgrens- of tweetalige gemeenten, zijn de oproepingen gebaseerd op de taal van het inschrijvingsbewijs, zoals de Commissie het aanbeveelt. Op het vlak van de organisatie is dit criterium eveneens gemakkelijk uitvoerbaar en sluit het elke dubbelzinnigheid uit wat de taalkeuze betreft.

11.A.7. Op blz. 46-47 N (45-46F) van haar advies heeft de V.C.T. voorgesteld om de controlerende diensten (i.c. het kantoor én het station) doen rekening te houden met de taal van het inschrijvingsbewijs en de gebruiker n.a.v. zijn eerste schouwing de mogelijkheid te bieden voor zijn oproeping een andere taal te kiezen. In dat geval wordt hem een station toegewezen dat die andere taal als diensttaal gebruikt. Volgens de nieuwe richtlijnen kan hij steeds vragen (mits betaling) om nog te veranderen. Dit houdt wél in dat hij zich moet aanpassen aan de diensttaal van het gekozen station én kantoor, ingeval dit overeenkomstig zijn officieel ambtsgebied en de S.W.T. bepalingen welke er op van toepassing zijn onder een ander taalregime valt dat dit van de woonplaats van de gebruiker.

Ik zou het standpunt van de Commissie willen kennen over de systematisering van dit criterium in die zin dat een gebruiker die de oproeping in een andere taal wenst te ontvangen, verplicht zou zijn, terzelfdertijd die van zijn inschrijvingsbewijs te veranderen. Het advies van de Commissie op pagina 45 F lijkt inderdaad minder dwingend en spreekt van "eerste bezoek". Ik beklemtoon het feit dat het criterium van de taal van het inschrijvingsbewijs wel concreet is en objectiever dan een eenvoudige verklaring waarop de gebruiker gemakkelijk kan terugkomen.

- 11.B.1. Inzake mondelinge betrekkingen of getuigschriften of vergunningen die aan de gebruikers afgeleverd worden, zijn alle stations volledig eentaling, behalve:
- de stations van de agglomeratie Brussel,
 - het station van Moeskroen,
 - de stations van Eupen en Malmedy, die natuurlijk allemaal de adviezen van de Commissie moeten naleven.
- 11.B.1.en 3 Dit moet wel nuanceren in die zin, dat de hier vernoemde stations alleszins officieel tweetalig zijn, gelet op hun officieel ambtsgebied, maar dat enkele andere eigenlijk enkel de facto eentaling worden door
- 11.B.2. Het station van Halle vormt een probleem. Indien men het advies van de Commissie volgt moet het inderdaad de Franstaligen van drie faciliteitengemeenten in hun taal kunnen bedienen, wat naar mijn mening niet strookt met de algemene principes zoals ze vermeld worden op pagina 3F en volgende. Ik stel bijgevolg voor, dat in tegenstelling tot wat de dienstnota voorschreef, de drie gemeenten St-Genesius-Rode, Drogenbos en Linkebeek, gehecht worden aan een tweetalig station van Brussel-Hoofdstad.
- 11.B.2. In haar advies heeft de V.C.T. voorgesteld om de N. gebruikers naar Halle en de F. gebruikers naar een Brussels station op te roepen. De V.C.T. behoudt dit voorstel.
- 11.B.3. Zo zouden dus alleen de stations van Brussel-Hoofdstad en van Moeskroen tweetalig Nederlands/Frans blijven, en de stations van Eupen en Malmedy tweetalig Frans/Duits.
- 11.B.3.hun vroeger "kliënteel" van één der beide taalrollen naar een ander station te ontbieden.
Zo bv. door de N. van Ronse naar Brakel op te roepen en de F. naar Lessen. Lessen bediende vroeger de N. én F. van Vloesberg en paste dus een specifieke taalregeling toe.

Zo men werkelijk juridisch die vroegere, andere taalgemengde bedienende, meertalige stations officieel eentalig wil maken, moet men definitief en reglementair hun territoriaal ambtsgebied beperken tot gemeenten uit het homogeen taalgebied (N. of F.). Dit geldt voor de vroegere stations-met-faciliteiten van:

- Lessen (N+F) (N+F Vloesberg))
- Brakel (N+F) N+F Edingen) blz. 13N (12F)
- Halle (N+F) (F+N Bievène, Drogenbos..) blz. Harelbeke (N+F) (F. Spiere-Helkijn))17N
- Heers (N) (N Herstappe, Voeren))16F
- Luik (F) (F Herstappe))
- Verviers (F) (F Voeren)) blz. 18 N(17F)
- Ieper (N+F) (F+N Komen, Mesen) blz. 23N(22F)
- Gouvy (F+D) (F+D Burg-Reuland) blz.39N(38F)

Zo men officieel alle inwoners uit die faciliteitengemeenten toch nog bij hun oorspronkelijk station laat gaan, en dus het territoriaal ambtsgebied niet wijzigt, blijven deze stations verplicht meertalig, t.o.v. de in hun meertalig ambtsgebied wonende gebruikers, zoals omschreven in het 1e V.C.T.- advies.

III. De voorstellen van 16 september 1986 verduidelijken de voorgaande aldus:

A. Sinds mijn laatste voorstel werd de echte vrijheid van keuze van station ingesteld op 1 januari 1986.

In de praktijk wordt de gebruiker nog steeds verzocht zich tot een bepaald station te wenden maar hij heeft de

de mogelijkheid zich in werkelijkheid te richten tot eender welk ander station in België.

Op taalgebied ziet de nieuwe toestand er als volgt uit:

III.A.1. in de eentalige stations, gelegen in een eentalig gebied, is de taal gebruikt voor de mondelinge en geschreven betrekkingen met de gebruiker, uitsluitend deze van het gewest.

Op deze regel bestaan twee uitzonderingen:

- het station te Ieper waar, omwille van de gemakkelijke bereikbaarheid, de Franstalige inwoners van KOMEN en MESEN zich mogen melden;

- het station te GOUVY waar, om dezelfde reden als hierboven, de Duitstalige inwoners van BURG-REULAND welkom zijn.

In deze beide stations wordt de taalminderheid van de drie vermelde gemeenten zowel geschreven als gesproken, in haar taal bediend.

III.A.2. In de twee tweetalige (Frans/Duits) stations van MALMEDY en EUPEN en in de vier tweetalige (Frans/Nederlands) stations van MOESKROEN en BRUSSEL is de taal gebruikt voor de mondelinge en schriftelijke betrekkingen met de gebruiker, deze gewenst door diezelfde gebruiker, welke ook de gemeente van zijn woonplaats zij. Eén uitzondering op deze

III.A.1. lid 2: Volgens de oorspronkelijke adviesaanvraag en het principiële advies bestaan er méér uitzonderingen zolang men ook niet juridisch de territoriale ambtsgebieden "homogeniseert": zie II.B.1 en 3. Daarbij geldt dat zowel voor Ieper (blz 23 N (22 F e.v.) als voor Gouvy (blz 39 N (38 F e.v.) én de andere taalgemengde stations er een méér genuanceerd taalgebruik wordt opgelegd, steunende op de specifieke S.W.T.-bepalingen terzake, alnaar gelang het gaat om particulieren, of overheidsdiensten, berichten en mededelingen in en op de gebouwen of rechtstreeks af te leveren documenten (controlekaart, betalingsbewijs...) (bv. mogen in Ieper de berichten in en op het gebouw enkel in het N., in Gouvy in het F. !).

III.A.2. Ook hier zijn er méér wettelijke verplichte nuanceringen die in het principiële advies aan de Minister werden herinnerd o.m. voor:
Eupen (blz 32 N, 31 F)
Malmédy (blz 35 N, 34 F)
Moeskroen (blz 20 N, 19 F)
Brussel (blz 28 N, 27 F).

regel; zo gaat het om openbare diensten uit een ééntalig gewest.

Tenslotte zij nog uitdrukkelijk gewezen op het probleem dat bij dit systeem van vrije keuze van kantoor en station, zij soms géén rekening kunnen en mogen houden met de eigenlijke woonplaats van de gecontroleerde en hem enkel in de diensttaal van het kantoor én station mogen te woord staan, getuigschriften afleveren enz...

Het advies van de V.C.T. voor wat II. en III. betreft luidt: De V.C.T. stemt in met het op basis van de taal van het inschrijvingsbewijs oproepen naar één welbepaald station door een welbepaald kantoor, zodat deze de facto in ruimere mate ééntalig kunnen worden. Zolang zij echter ofwel in een taalgemengde gemeente gevestigd zijn, of anderstalige gemeenten in hun ambtsgebied hebben, dienen zij zich aan de S.W.T.-bepalingen, zoals in het principiepsadvies en in de bovenvermelde kommentaar van de V.C.T. betreffende de punten II en III vermeld te houden voor hun relaties met anderstalige gebruikers uit hun officieel ambtsgebied.

Met de meeste hoogachtting,

DE VOORZITTER,

